

EMBARGO 23/01/2023**CONFIDENTIAL**

Januari is actiemaand baarmoederhalskanker: Slechts helft van Belgische vrouwen laat zich minstens om de drie jaar controleren

Voornaamste redenen een vijfde van de vrouwen: ze gaan niet graag naar de dokter of geven aan geen tijd te hebben

Brussel, 23 januari 2023 – Naar aanleiding van de actiemaand rond baarmoederhalskanker voerde iVox in opdracht van farmaceutisch bedrijf MSD een bevraging uit bij 1000 Belgische vrouwen. Uit het onderzoek blijkt dat de meeste vrouwen de oorzaak van baarmoederhalskanker – HPV of Humaan Papilloma Virus – kennen, maar nog onvoldoende op de hoogte zijn van vaccinatie en andere preventiemiddelen. Elk jaar krijgen gemiddeld ruim 600 Belgische vrouwen de diagnose baarmoederhalskanker, en sterven ruim 200 vrouwen aan de gevolgen ervan.¹ 93% van de gevallen van baarmoederhalskanker zouden kunnen vermeden worden door screening.¹ *“HPV-gerelateerde kankers zoals die in de baarmoederhals zijn zowat de enige vorm van kanker die potentieel uit te roeien valt door screening en vaccinatie. Het is het schoolvoorbeeld van efficiënte primaire en secundaire preventie”*, benadrukt Prof. Dr. Peter van Dam, gynaecologisch oncoloog aan het UZA en coördinator van het Multidisciplinair Oncologisch Centrum Antwerpen (MOCA).

- De overgrote meerderheid (90%) van de vrouwen kent HPV als oorzaak van baarmoederhalskanker.
- Ruim de helft van de vrouwen (53%) denkt dat het niet meer relevant is om zich te laten vaccineren na een bepaalde leeftijd. Bijna een kwart (23%) denkt dat de grens op 18 jaar ligt.
- Opvallend: slechts de helft van de vrouwen (47,5%) laat zich, zoals aanbevolen wordt, elke drie jaar testen door middel van een uitstrijkje. Ruim een vijfde van de vrouwen gaat niet graag naar de dokter en laat zich daarom minder vaak testen.

Baarmoederhalskanker is een vaak voorkomende vorm van kanker die elk jaar gemiddeld ruim 600¹ Belgische vrouwen treft en bijna altijd de oorzaak is van een infectie met het Humaan Papilloma Virus (HPV).¹ Er bestaan, net zoals tegen andere virussen, vaccins tegen HPV. Daarenboven, kan de aanwezigheid van het virus en de voorlopers van baarmoederhalskanker ook opgespoord worden door middel van screening.

Vrouwen onvoldoende op de hoogte van preventie

Uit het onderzoek van iVox in opdracht van MSD blijkt dat ruim de helft van de vrouwen (53%) denkt dat er een leeftijdsgrens is om het vaccin te krijgen. Hoe vroeger het vaccin geplaatst wordt, hoe beter de werking, maar ook wie op latere leeftijd het vaccin krijgt, maakt antistoffen aan tegen varianten van HPV waarmee hij of zij nog niet mee in aanraking kwam. Aarzel niet om uw individuele situatie met uw huisarts of gynaecoloog verder te bespreken.

Bovendien blijkt uit het onderzoek dat ruim een vijfde van de vrouwen aangeeft dat ze niet graag naar de dokter gaan en zich daarom minder vaak laat testen. Andere vrouwen geven vooral aan geen tijd te hebben voor de doktersafspraak. Nochtans wordt het uitstrijkje elke drie jaar volledig terugbetaald voor vrouwen tussen 25 en 65 jaar.

¹Fondation Contre Le Cancer. Cancer du col de l'utérus et vaccination. <https://www.cancer.be/sites/default/files/publication/1.7.1.fr-cancers-du-col-uterus-et-vaccination-12-2017.pdf>

EMBARGO 23/01/2023
CONFIDENTIAL

“De onderzoeksresultaten hoeven niet te verbazen: helaas nemen circa 30-35% van de vrouwen om diverse redenen niet deel aan de baarmoederhalskanker screening in Vlaanderen, ondanks grote inspanningen van de overheid om deze voor alle dames tussen 25 en 65 jaar toegankelijk te maken. Vaccinatie en screening zijn nochtans onze belangrijkste wapens in de strijd tegen HPV-gerelateerde kankers en ziektes zoals baarmoederhalskanker: het zijn schoolvoorbeelden van efficiënte preventie. De screening kan vandaag de dag niet alleen de voorlopers van baarmoederhalskanker opsporen, maar ook de aanwezigheid van HPV. Zowel vrouwen als mannen kunnen HPV krijgen en doorgeven, en er dodelijke aandoeningen aan overhouden, dus het is belangrijk om in te zetten op die preventie”, zegt Prof. Dr. Peter van Dam, gynaecologisch oncoloog aan het UZA en coördinator van het Multidisciplinair Oncologisch Centrum Antwerpen (MOCA).

Anne De Middelaer, voorzitter van patiëntenorganisatie Gynca’s vzw, treedt hem bij: *“Een uitstrijkje is geen aangename ervaring, maar elke drie jaar het ongemak doorstaan is een pak minder ingrijpend dan er jaren later de gevolgen van te dragen. Zorg voor jezelf en maak tijd voor zo’n controles.”*

“Mensen moeten ownership nemen over hun gezondheid en zich goed informeren: baarmoederhalskanker kan bijna volledig uitgeroeid worden door vaccinatie, educatie, screening en goede opvolging. We hebben een erg goed gezondheidssysteem, maar we mogen er niet nonchalant mee omspringen”, besluit Stefanie Veraghtert, die 10 jaar geleden als 26-jarige de diagnose baarmoederhalskanker kreeg, nog.

Behandeling

Preventieve maatregelen zoals screening en vaccinatie hebben de grootste impact op prognoses en moeten natuurlijk primeren.

Na de diagnose zijn er verschillende behandelingsmogelijkheden voor baarmoederhalskanker, afhankelijk van het stadium van de ziekte. Veel voorkomende opties zijn chirurgie, radiotherapie, chemotherapie, immunotherapie, die zowel op zichzelf als in combinatie kunnen worden toegediend.

“Dames die de diagnose krijgen van een meer vergevorderde vorm van baarmoederhalskanker, worden in principe niet chirurgisch behandeld, maar krijgen bijvoorbeeld een combinatie van chemotherapie en immunotherapie. Kankercellen slagen er vaak in om zich te verbergen voor het immuunsysteem, door het te remmen. Immunotherapie haalt die remming weg en stelt het immuunsysteem in staat om toch tegen die kankercellen te vechten. Door te combineren met chemotherapie, komt het immuunsysteem nog beter in aanraking met resten van kwaadaardige cellen die door de chemotherapie vernietigd zijn, waardoor het zich nog beter kan wapenen”, verduidelijkt Prof. Dr. van Dam nog.

Het is echter belangrijk op te merken dat de behandeling moet worden afgestemd op elke patiënt op basis van zijn algemene gezondheidstoestand, leeftijd en ernst van de ziekte met de behandelende arts.

Over de bevraging

De bevraging werd uitgevoerd door iVox in opdracht van MSD. Het gaat om een online survey bij 1000 vrouwen tussen 30 en 55, representatief naar leeftijd, taal en opleidingsniveau. De studie werd uitgevoerd tussen 9 en 19 december 2022. De foutenmarge bij een steekproef van 1000 respondenten (95% betrouwbaarheid) is 3,02%.

Over MSD

EMBARGO 23/01/2023**CONFIDENTIAL**

Inventing for Life is reeds meer dan een eeuw het credo van MSD. Als toonaangevend wereldwijd biofarmaceutisch bedrijf ontwikkelt MSD innovatieve geneesmiddelen en vaccins voor de meest uitdagende ziekten ter wereld. MSD is de handelsnaam van Merck & Co., Inc., met hoofdkantoor in Kenilworth, NJ, USA. Onze geneesmiddelen op voorschrift, vaccins, biologische therapieën en diergeneesmiddelen, beschikbaar in meer dan 140 landen, bieden innovatieve gezondheidsoplossingen. We zetten ook in om de toegang tot gezondheidszorg te vergroten door middel van ons breed innovatiebeleid, onze programma's en samenwerkingsverbanden. Meer dan ooit heeft MSD vandaag een voortrekkersrol in de preventie en behandeling van ziekten die mensen en gemeenschappen over de hele wereld bedreigen. Kanker, cardio-metabole aandoeningen, de ziekte van Alzheimer, infectieziekten zoals COVID-19, HIV en Ebola, alsook de aanpak van belangrijke dierenziekten behoren tot onze topprioriteiten.

Meer informatie vindt u op onze website www.msd-belgium.be

Annex

Wat is baarmoederhalskanker?

Baarmoederhalskanker is een vaak voorkomende vorm van kanker die elk jaar gemiddeld ruim 600¹ Belgische vrouwen treft en bijna altijd de oorzaak is van een infectie met het Humaan Papilloma Virus (HPV).

Hoewel de meeste HPV-infecties vanzelf overgaan en de meeste pre-kankerletsels spontaan verdwijnen,² bestaat er voor alle vrouwen een risico dat de HPV-infectie chronisch wordt en de pre-kankerletsels overgaan in invasieve baarmoederhalskanker.

HPV ligt eveneens aan de basis van bepaalde vormen van vulva- en vaginakanker, maar ook hoofd-, hals-, keel-, penis- en anuskanker. Ook mannen kunnen dus het slachtoffer worden van een HPV-gerelateerd kankergezwell.

Vaccinatie tegen HPV als preventiemaatregel

Zoals tegen andere virale infecties (zoals hepatitis en de mazelen), bestaan vaccins die bescherming bieden tegen HPV. Het vaccin staat het lichaam toe om zich met antistoffen te wapenen tegen een infectie, waardoor die zich minder gemakkelijk kan ontwikkelen tot een ontsteking.

Vandaag wordt vaccinatie gratis aangeboden aan alle Belgische jongeren in het eerste of tweede middelbaar. Voor zij die de vaccinatie gemist hebben, bestaat er ook een terugbetaling voor zowel jongens als meisjes t.e.m. 18 jaar.

Ook screening is van elementair belang

Naast vaccinatie is ook screening van elementair belang: omdat vrouwen vaak geen duidelijke symptomen vertonen in de vroege stadia van baarmoederhalskanker, wordt met het uitstrijkje gecontroleerd op HPV-infecties en voorlopers op baarmoederhalskanker. In België wordt aanbevolen om elke drie jaar een uitstrijkje te laten maken, maar slechts de helft van de vrouwen (47,5%) laat zich elke drie jaar screenen zoals aanbevolen.

Hoe vroeger abnormale cellen kunnen gedetecteerd worden, hoe beter artsen de patiënt kunnen behandelen. Bovendien zorgt niet elke HPV-infectie voor letsels, en betekent niet elk positief uitstrijkje een kankerdiagnose: elk jaar ontwikkelen ongeveer 8000 vrouwen³ in ons land de zogenaamde letsels, maar slechts een minderheid daarvan ontwikkelt ook kanker.

² Hoge Gezondheidsraad: Vaccinatie tegen infecties veroorzaakt door het humaan papillomavirus. Brussel: HGR; 2017. Advies nr. 9181.

³ Hartwig S. et al. Estimation of the overall burden of cancers, precancerous lesions, and genital warts attributable to 9-valent HPV vaccine types in women and men in Europe. *Infect Agent Cancer*. 2017;12:19 (Annex 1).